

บทที่ 5

ปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่

1. กิจกรรม

1.1 ศึกษาบริบทชุมชนรอบด้าน แนะนำตัวและหานักวิจัยในพื้นที่

นักวิจัยได้จัดทีมทำงาน อันประกอบไปด้วยตัวนักวิจัยและนักศึกษาเพื่อมาเป็น ผู้ช่วยนักวิจัย หลังจากนั้นได้ทำการศึกษาทบทวนข้อมูลจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) บางส่วนจากนักวิจัยในพื้นที่เป็นผู้ส่งให้ จนทำให้รับทราบ ข้อมูลบริบทของพื้นที่บางส่วน หลังจากนั้นจึงลงพื้นที่ไปยัง อบต.สร้างถ่อ โดยมีนักวิจัยในพื้นที่ คือ ปลัด อบต. เป็นผู้นำพาสำรวจสภาพการประกอบอาชีพ และ สภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุใน ชุมชนเป็นการเบื้องต้น

1.2 เข้าพบปะพูดคุยสัมภาษณ์ และ สังเกตพฤติกรรมและลักษณะ ผู้นำกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน

คณะนักวิจัยได้ลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อจัดเวทีแนะนำตัวคณะนักวิจัยกับประชาคมระดับ ตำบล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องการจัดการคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน ได้ทำการประสานงาน เพื่อแสวงหาภาคีร่วมให้ไปในแนวเดียวกันระดับพื้นที่ เพื่อคั่นหานักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่ตำบลสร้าง ถ่อ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ประสานงานกับนักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่ มีการต้อนรับ และพานำลงพื้นที่อีกครั้ง เพื่อพบปะ พูดคุยสัมภาษณ์ ผู้นำกลุ่มต่างๆที่มีอยู่ในชุมชน โดยคณะ นักวิจัยได้มีการสังเกตพฤติกรรมและลักษณะบางอย่างของผู้นำที่สะท้อนออกมา จากทั้งพฤติกรรม และการบอกเล่าของผู้สูงอายุคนนั้นๆ ในระยะต่อมา มีการคั่นหานักวิจัยผ่านการจัดเวที และ กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะมาร่วมเป็นนักวิจัยในชุมชน จากนั้นมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการ ทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้สูงอายุ โดยมีเจ้าหน้าที่จาก อบต.สร้างถ่อ ประสานความ ร่วมมือกับผู้นำกลุ่มอาชีพต่างๆ เพิ่มเติมในการทำหน้าที่บทบาทนักวิจัยในพื้นที่ ต่อมาได้มีการขอ สัมภาษณ์กับตัวประธานกลุ่มอาชีพทอผ้าบ้านสร้างถ่อ นางประกอบจิต ฝอยทอง ซึ่งเป็นผู้ที่นักวิจัย ให้ความสำคัญที่อยากจะทราบถึงบทบาทและปัจจัยในการได้ขึ้นมาเป็นประธานกลุ่มอาชีพทอผ้าบ้าน สร้างถ่อ อันจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆที่เป็นรูปธรรมแก่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม ในการณ์ต่อไป โดยการสัมภาษณ์ใช้ทั้งคำถามปลายเปิด เพื่อให้เล่าประวัติชีวิต ครอบครัว และภูมิ หลังทั้งเรื่องการศึกษา ตำแหน่งอาชีพในอดีต สถานภาพทางสังคม และอุปนิสัยใจคอ รวมทั้งปัญหา สุขภาพ โดยนักวิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมและคุณลักษณะบางอย่างในระหว่างการสัมภาษณ์ อีกทั้งยังใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อนำมาถอดเทปการสัมภาษณ์ ต่อมายังได้เข้าสัมภาษณ์ แม่สำรอง พิณชาติ อายุ 67 ปี ตำแหน่งประธานกลุ่มทอผ้าสตรีหมู่ 2 และเป็นรองประธานกลุ่มสตรีทอ ผ้าบ้านสร้างถ่อ เพราะเป็นผู้ที่มีฝีมือดีในการทอผ้า และทำมานานจนได้รับการยอมรับนับถือจาก สมาชิกในกลุ่ม และเป็นผู้ที่นางประกอบจิต ฝอยทอง ให้การยอมรับที่จะขึ้นมาดำรงตำแหน่งประธาน กลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อต่อจากตน อีกทั้งนักวิจัยยังได้ลงสังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มอาชีพต่างๆที่มีใน ชุมชนอีก เช่น กลุ่มอาชีพทำเกลือ , กลุ่มอาชีพปลูกมะนาว , กลุ่มศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายประยูตย์ มากแสง , กลุ่มศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของ นายประยัติ รุ่งเรือง , กลุ่มศูนย์ ถวายทอดเพื่อการพัฒนาที่ดิน นายคำลา ส่งสุข และยังสามารถเข้าสู่สังเกตการณ์รูปแบบการดำเนินกิจกรรม

ของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลสร้างถ่อ ซึ่งเพิ่งเริ่มเปิดได้เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 แต่มีผู้สูงอายุสนใจและสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก โดยการนำที่เข้มแข็งของ นายศักดา หวังสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลสร้างถ่อและคณะผู้บริหารโรงเรียนทุกท่าน โดยได้รับการสนับสนุนอันดีจากทาง นายก อบต.สร้างถ่อและคณะ ทำให้โรงเรียนผู้สูงอายุประจำตำบลสร้างถ่อนี้สามารถขับเคลื่อนไปได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จนเมื่อสิ้นปี 2560 สามารถออกไปประกาศณียบัตรให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นนักเรียนได้จำนวน 1 รุ่น

1.3 นำแบบสอบถามที่ครอบคลุมคุณลักษณะผู้นำ ทั้ง 37 ข้อ ให้สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อ รวม 32 คน ซึ่งเป็นเพศหญิงทั้งหมด ให้ประเมินระดับความคิดเห็น โดยคณะนักวิจัยได้ลงพื้นที่อีกครั้ง เพื่อแจกแบบสอบถามและได้สรุปเป็นผลการประเมินออกมาในเชิงปริมาณ ทำให้ทราบคุณลักษณะที่มีในตัวนางประกอบจิต ฝอยทอง ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นที่ต้องมีในตัวผู้นำ ซึ่งก็มีข้อสังเกตในบางประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นต่ำ คือด้านความกระตือรือร้น และด้านสุขภาพร่างกาย ซึ่งจะส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบายหรือกิจกรรมต่างๆของกลุ่มทอผ้าไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็น

1.4 ลงพื้นที่อีกครั้ง เพื่อนำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ แบบสุ่มกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนางประกอบจิต ฝอยทอง และมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งหมด 14 คน ในประเด็นข้อคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะผู้นำและข้อคิดเห็นต่อตัวผู้นำกลุ่มอาชีพที่เป็นผู้สูงอายุ

1.5 สรุปผล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากนักวิจัยร่วมกับนักวิจัยในพื้นที่ แล้วจึงลงพื้นที่อีกครั้ง เพื่อคืนข้อมูลด้านภาวะผู้นำของกลุ่มผู้สูงอายุให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน โดยเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ตัวผู้นำกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ และสร้างความตระหนักให้กับ อบต. ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันและสนับสนุนบทบาทของผู้นำกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและกิจกรรมที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพต่างๆอย่างแท้จริง

รูปภาพที่ 5.1 : เข้าพบเพื่อแนะนำตัวกับ นายกและปลัด อบต.บ้านสร้างถ่อ

รูปภาพที่ 5.2 : เก็บข้อมูลโดยการสอบถามถึงสถานการณ์ของผู้สูงอายุในพื้นที่ ต.สร้างถ่อ จากท่าน นายก และปลัด อบต.สร้างถ่อ อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี

รูปภาพที่ 5.3 : เยี่ยมกลุ่มอาชีพทำเกลือสินเธาว์ เพื่อเก็บข้อมูลความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม
โอกาสและอุปสรรค ของกลุ่มอาชีพ

รูปภาพที่ 5.4 : เข้าศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายประยูตย์ มากแสง เพื่อค้นหา รูปแบบความยั่งยืนทางอาชีพ ของคนในชุมชน

รูปภาพที่ 5.5 : เข้าศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของ นายประยัติ รุ่งเรือง

รูปภาพที่ 5.6 : เข้าศึกษาและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รองประธานกลุ่มทอผ้าบ้านสร้างต่อ

รูปภาพที่ 5.7 : เข้าศึกษารูปแบบการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ต.สร้างต่อ อ.เชิงใน จ.อุบลราชธานี

รูปภาพที่ 5.8 : เข้าศึกษาเรียนรู้ศูนย์ถ่ายทอดเพื่อการพัฒนาที่ดิน นายคำลา ส่งสุข

รูปภาพที่ 5.9 : เข้าศึกษารูปแบบกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ ต.สร้างถ่อ อ.เชิงอิน จ.อุบลราชธานี

รูปภาพที่ 5.10 : สัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับแม่ประกอบจิต ฝอยทอง ประธานกลุ่มทอผ้า
บ้านสร้างถ่อ ต.สร้างถ่อ อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี

รูปภาพที่ 5.11 : ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยเก็บจากสมาชิกของกลุ่มทอผ้า บ้านสร้างถ่อ

รูปภาพที่ 5.12 : จัดเวที คืบข้อมูลการวิจัย ณ อบต.สร้างถ่อ อ.เชียงใน จ.อุบลราชธานี

2. ผลที่ได้รับ

- 2.1 ได้ทราบบริบทของชุมชน
- 2.2 ได้เห็นถึงรูปแบบในการบริหารจัดการชุมชนของ อบต.
- 2.3 ได้ทราบลักษณะการจัดตั้งและดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพต่างๆในพื้นที่
- 2.4 ได้ภาคร่วมเครือข่ายในการทำงานเพิ่มขึ้น
- 2.5 ได้รับทราบบริบทของกลุ่มอาชีพทอผ้าบ้านสร้างถ่อ ดังนี้
ประวัติการจัดตั้งกลุ่มทอผ้า

แม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างถ่อ ล้วนแต่มีฝีมือทางด้านหัตถกรรมกันอยู่แล้วโดยจะเห็นได้จากในเวลาว่างจากภารกิจการทำไร่ ทำนา แม่บ้านแต่ละคนก็ไม่เคยหยุดนิ่งทุกคนจะแบ่งเบาภารกิจจากพ่อบ้าน เช่น การทอผ้าชิ้น ผ้าโสร่ง ผ้าขาวม้า หมอนชนิด การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม ซึ่งทุกคน มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถกันอยู่แล้วตามวิถีชีวิตชาวบ้าน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ แต่การทอผ้าในยามว่างเว้นจากภารกิจก็เป็นเพียงการแสดงฝีมือให้กับสมาชิกในครอบครัวได้ชื่นชม และใช้สอยเท่านั้น

จนเมื่อปีพ.ศ. 2536 อำเภอเชียงใน ได้จัดมีการประกวดผ้าไหมโบราณ ซึ่ง นางประกอบกิจ ฝอยทอง ได้นำผ้าไหมโบราณเข้าร่วมประกวดในนามกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสร้างถ่อ โดยผลการประกวดในครั้งนั้น นางประกอบกิจ ฝอยทอง ได้ผ่านการคัดเลือกในระดับอำเภอ และผ่านการคัดเลือกในระดับจังหวัด จึงส่งผลให้ นางประกอบกิจ ฝอยทอง มีโอกาสเข้าเฝ้าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศ ผลจากการส่งผ้าไหมเข้าประกวดในครั้งนั้น ทำให้มีการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าไหมขึ้นอย่างจริงจัง ทำให้มีผลิตภัณฑ์ผ้าไหมที่ประณีตสวยงาม และมีความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มแม่บ้านสร้างถ่อ

ในปีพ.ศ. 2544 ผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับกลุ่มทอผ้าไหมบ้านสร้างถ่อ คือการทอผ้าไหมลายกาบบัว ซึ่งเป็นลายประจำจังหวัดอุบลราชธานี และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในขนาดนี้ เป็นที่รู้จักกันในนาม “ฝีมือการทอผ้าไหมบ้านสร้างถ่อ” จนบัดนี้ได้รับความนิยมรับในระดับจังหวัด สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตำบลสร้างถ่อ อำเภอโขงเจียม และเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งที่สมาชิกในกลุ่มจำนวน 50 คน ได้ให้ความร่วมมือ ท่วมเทแรงกายและใจในการดำเนินกิจกรรมทอผ้าไหมในนามกลุ่มแม่บ้านบ้านสร้างถ่อสามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนของตนเองได้

กลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อ เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างถ่อ หมู่ที่ 1 2 15 16 ตำบลสร้างถ่อ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มจัดตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2536 เพื่อดำเนินกิจกรรมทอผ้าไหม ผ้าไหมมัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ ทอผ้าขาวม้า ผ้าโสร่ง และตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีสมาชิกแรกเริ่ม จำนวน 24 ราย ปัจจุบันมีสมาชิกร่วมดำเนินกิจกรรมจำนวน 30 ราย อาชีพหลักของสมาชิก คืออาชีพทำนา เมื่อมีเวลารว่างจากการทำนา ก็จะดำเนินการทอผ้าเป็นประจำ

กลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อได้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2540 ในนามวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างถ่อ หมู่ 2

กิจกรรมหลัก ของกลุ่ม คือ การทอผ้าไหมพื้นเรียบ , ผ้าไหมมัดหมี่ , ผ้าไหมลายขีด ผ้าไหมลายกาบบัว , ผ้าฝ้าย , เสื้อผ้าสำเร็จรูป

กิจกรรมรอง คือ การออมเงินของสมาชิกภายในกลุ่มเดือนละ 400,000 บาท

การจัดหาปัจจัยการผลิต วัสดุที่เป็นเส้นไหมสมาชิกบางคนได้มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเองและทางกลุ่มยังได้รับเส้นไหมจากศูนย์ศิลปะชีพบ้านยางน้อย ตำบลสร้างถ่อ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำมาผลิตผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ เมื่อทอเสร็จก็จะส่งคืนกลับไปให้ศูนย์ศิลปะชีพบ้านยางน้อยตามเดิม โดยผู้ทอจะได้ค่าตอบแทนเป็นค่าแรงในการทอ

การจำหน่ายสินค้าของกลุ่มส่วนมากจะนำไปขายตามงานเทศกาลต่างๆ งานแสดง และงานจำหน่ายสินค้าโอท็อป หรือขายให้กับพวกข้าราชการต่างๆ ตามความต้องการของลูกค้า ปัจจุบันกลุ่มได้ผลิตและส่งผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ให้กับศูนย์ศิลปะชีพบ้านยางน้อย ตำบลสร้างถ่อ อำเภอโขงเจียมจังหวัดอุบลราชธานี เป็นหลัก

การดำเนินกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีหลักปฏิบัติคือ จะให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมหุ้นและออมเงินหุ้นละ 20 บาท ในหนึ่งเดือนสามารถระดมหุ้นและออมเงินได้เดือนละ 400,000 บาท เป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อสามเดือนเพื่อไปดำเนินกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเสริมรายบุคคล โดยมีการปันผลคืนให้สมาชิกทุกปี

กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ให้กู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทอผ้า โดยไม่คิดดอกเบี้ยปีละ 100,000 บาท ซึ่งเมื่อสิ้นปีกลุ่มฯ จะต้องส่งเงินคืน ถึงจะยืมเงินก้อนใหม่มาใช้ได้

กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ธกส. สาขาโขงเจียม ให้กู้ยืมมาดำเนินกิจกรรมกลุ่มฯ ในปีพ.ศ. 2554 ถึง 2555 ปีละ 500,000 บาท เมื่อสิ้นปีต้องส่งเงินคืนแล้วยืมใหม่ ในปี 2556 ได้กู้ยืมเงินจำนวน 600,000 บาท

ส่วนสถานที่ทำการกลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนสถานที่ที่เป็นที่สาธารณประโยชน์ บ้านสร้างถ่อ หมู่ที่ 2 และองค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารที่ทำการกลุ่มฯ

วิเคราะห์สถานการณ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้า

จุดเด่นของกลุ่มฯ คือ กรรมวิธีการผลิตด้วยการทอมือของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความประณีตสวยงามและมีการย้อมสีจากวัสดุธรรมชาติซึ่งศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติจังหวัดอุบลราชธานี กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ใบรับรองแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย ที่กลุ่มผลิต และเป็นที่ยอมรับของลูกค้า

โอกาสของกลุ่มฯ คือ ได้รับการสนับสนุนความรู้ และ งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆของทางภาครัฐ

ข้อจำกัดหรืออุปสรรคของกลุ่มฯ คือ 1. ไม่สามารถจะทอผ้าได้ตลอดทั้งปี เพราะสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำให้การผลิตสินค้าในช่วงฤดูทำนา จะทำออกมาได้น้อย 2. ปัญหาเรื่องการกำหนดค่าแรง คือ ไม่สามารถกำหนดราคาค่าแรงในการทอผ้าไหมได้ ทางศูนย์ศิลปชีพบ้านยางน้อย ตำบลสร้างถ่อ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี จะเป็นผู้กำหนดราคาให้ 3. ปัญหาเรื่องการขาดแคลนผู้ผลิต คือ สมาชิกส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งก็มีกำลังโรยแรงไปตามอายุ และ ขาดคนรุ่นใหม่ที่สนใจในการสืบทอดงานฝีมือ

บทบาทผู้นำกลุ่ม คือ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้นำเป็นตัวหลักในการก่อตั้งและบริหารสมาชิกในทีม นางประกอบจิต ฝอยทอง ประธานกลุ่มได้เข้ารับการอบรมสัมมนาและนำความรู้มาถ่ายทอดให้สมาชิกภายในกลุ่ม นางประกอบจิต ฝอยทอง ได้ผ่านการให้คำปรึกษาและแนะนำ จาก OTOP - SME Clinic ครบทุกขั้นตอน ที่จัดโดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และมีความรู้ความสามารถในการมัดหมี่ การย้อมสีธรรมชาติ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกภายในกลุ่มจนได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับห้าดาว ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ผ้าไหมกาบบัว ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในปี พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2556 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึงปี พ.ศ. 2559 นี้ นางประกอบจิต ฝอยทองก็ได้นำสินค้าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจำหน่ายด้วยตนเองที่งานแสดงสินค้าเมืองทองธานี กรุงเทพมหานครด้วยตนเองติดต่อกันมาทุกปี สะท้อนถึงบทบาทความเป็นผู้นำที่มีความคิดริเริ่มในการทำสิ่งใหม่ๆ และมีความกล้าที่จะนำสินค้าออกไปแสดงและจำหน่ายยังพื้นที่อื่นด้วยตนเองเพราะเมื่อพิจารณาจากสภาพที่เป็นคนต่างจังหวัดในชนบทและประกอบกับอายุที่มากแล้ว ก็ไม่น่าที่จะมีความกล้าที่จะนำสินค้าออกไปเผยแพร่และจำหน่ายในเมืองใหญ่ที่ห่างไกลขนาดนั้น ผลที่เกิดขึ้นคือการนำมาซึ่งชื่อเสียง ที่ทำให้คนต่างจังหวัดในภาคต่างๆได้รู้จักผ้าไหม และลวดลายที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ของคนตำบลสร้างถ่อ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

2.5 ได้คุณลักษณะผู้นำกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ

คุณลักษณะของผู้นำ ที่สะท้อนมาจากสมาชิกในกลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อ เรียงลำดับจากคุณลักษณะที่มีค่าคะแนนมากไปหาน้อย มีดังนี้ 1. สติปัญญาสูง 2.เห็นแก่ส่วนรวม 3.ติดต่อบริการกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกันเอง 4. มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ตนปฏิบัติ 5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6. เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในชุมชน 7. เป็นคนดีมีศีลธรรม 8. มีความอดทน อุสาหะ เพียรพยายาม 9. มีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ 10. สามารถทำให้ผู้อื่นยอมทำตามด้วยความสมัครใจ 11. บริหารและจัดการเป็น(มีหลักการและวิธีการ) 12. กล้าตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ 13. ประสบความสำเร็จมาเป็นที่ยอมรับ 14. ปกครองแบบประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 15. ให้โอกาสผู้อื่นแสดงความสามารถตามโอกาส 16.อ่อนน้อม ถ่อมตน 17.สามารถเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นได้ 18.ให้ความสำคัญต่อองค์กรมากกว่าตนเอง 19.เสียสละ 20.มีประวัติ(ส่วนตัว,ครอบครัว)ดี 21.สุขภาพ

สมบูรณ์แข็งแรง 22.ลักษณะทางกายภาพ(รูปร่าง/หุ่น)เหมาะสม 23.เสียงดังฟังชัด 24.ควบคุมอารมณ์ได้ดี(เก็บอาการ) 25.ปากกับใจตรงกัน 26.เปิดเผย 27.มีความจริงใจ 28.เสมอต้นเสมอปลาย 29.มีอารมณ์ขัน 30.มีความเป็นตัวของตัวเองอย่างเป็นธรรมชาติ 31.มีบารมีในชุมชน 32.มีฐานะและเศรษฐกิจทางครอบครัวดี 33.กล้าเปลี่ยนแปลงและทดลองในสิ่งใหม่ๆ 34.กระตือรือร้น และตื่นตัวอยู่เสมอ 35.รอบรู้และทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง 36.ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี 37.มองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์

จากการสำรวจ โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากสมาชิกของกลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อ ที่มีต่อตัวแม่ประกอบจิต ฝอยทอง ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นสมาชิกทั้งหมดจำนวน 26 คน และไม่ได้เป็นสมาชิก 6 คน และยังเป็นสมาชิกกับกลุ่มอื่นอีก เช่น สมาชิกกลุ่มนาแปลงใหญ่ กลุ่มเลี้ยงหมู กลุ่มเลี้ยงปลา กลุ่มสตรีออมทรัพย์บ้านสร้างถ่อ

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้หญิงทั้งหมด และมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 60 – 69 ปี มากที่สุด และเกือบจะทั้งหมดมีสถานภาพการสมรสแล้ว

มีข้อความที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ ทั้ง 37 ข้อ พบว่า แม่ประกอบจิต ฝอยทอง มีคุณลักษณะ เกือบจะทุกข้ออยู่ในระดับดี ขึ้นไป โดยคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ เรื่องเสียงดังฟังชัด ถัดลงมาคือเรื่องมีฐานะและเศรษฐกิจทางครอบครัวดี และถัดมาอีกคือเรื่องมีสติปัญญาสูง

ส่วนคุณลักษณะที่มีระดับคะแนนต่ำ คือเรื่อง ความไม่เหมาะสมของลักษณะทางกายภาพ (รูปร่าง/หุ่น) รองลงมาคือ ความไม่แข็งแรงสมบูรณ์ของสุขภาพ และควบคุมอารมณ์หรือเก็บอาการ ยังทำได้ไม่ดี

จากผลคะแนนของการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ บวกกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในตัวแม่ประกอบจิต ฝอยทอง ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อ ที่นักวิจัยได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตเห็นได้ว่า แม่ประกอบจิตมีอายุ 70 ปี สุขภาพร่างกายก็อ่อนแอตามวัย ความกระตือรือร้นและความกระฉับกระเฉงก็ไม่มีเหมือนตอนสาว ๆ ส่งผลให้การคิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์รวมถึงการนำสินค้าออกจำหน่ายก็ไม่แข็งขันเท่าที่เคยเป็นมาในอดีต ซึ่งปัจจุบันถึงแม้ แม่ประกอบจิต ฝอยทอง ยังรับตำแหน่งประธานกลุ่มทอผ้าบ้านสร้างถ่อ อยู่ก็ตาม แต่การบริหารงานทั้งหมดได้มอบหมายให้กับแม่สำรอง พิณชาติ อายุ อายุ 67 ปี ตำแหน่งประธานกลุ่มทอผ้าสตรีหมู่ 2 และเป็นรองประธานกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านสร้างถ่อ เพราะเป็นผู้ที่มีฝีมือดีในการทอผ้า และทำมานานจนได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกในกลุ่ม